

EĞİTİM FAKÜLTESİ MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ ALAN DERSLERİNE GÖRE POPÜLER MÜZİK ÖRNEKLERİNİ SESLENDİRME / YORUMLAYABİLME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ali Gürsan SARAÇ

Güzel Sanatlar Bölümü, Eğitim Fakültesi

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

E-mail: gsarac@mu.edu.tr

Özet

Bu araştırmada "Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Mesleki Alan Derslerine Göre Popüler Müzik Örneklerini Seslendirme/Yorumlayabilme Düzeylerinin İncelenmesi" konusu ele alınmıştır. Bunun için 1970-1980-1990 ve 2000'li yılların pop örnekleri incelenmiş 7 kişilik bir müzik grubu ile(2 vokal,1 elektro gitar,1 bas gitar,1 klavye,1 davul ve 1 perküsyon) profesyonel stüdyo ortamında bestelenen şarkılar tek tek ses ve enstrüman olarak kanal kaydına alınmıştır. Yapılan kayıtlara mastering,mix ve edit çalışması için kompozitör Genco Arı tarafından son şekli verilerek yeni bir ürün (albüm) elde edilmiştir. Buna benzer çalışmalar Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Programlarının düzenlemelerinde dikkate alınabilmeli ve sosyal sorumluluk projeleri kapsamında da değerlendirilebilmeli.
Anahtar Kelimeler: Pop Müzik,Modband ft., Genco Arı, Müzik Öğretmenliği Programı

EXAMINING MUSIC EDUCATION PROGRAM STUDENTS' LEVELS OF RENDERING SAMPLES OF POPULAR MUSIC

Abstract

This research focused on "Searching For Performing Abilities For Popular Music Examples According To Main Profession Courses That Students Getting Study On Music In Education Faculty Of Mugla Sıtkı Kocman University". To achievement of this focus popular music examples that produced during 1970's and 2000's in Turkey. The songs were chosen had recorded at professional recording studio and captured in tracks by a band that consist of 7 persons (2 vocal, 1 Electric Guitar, 1 Bass Guitar, 1 Keyboard, 1 Drum and 1 Percussion). The editing, mixing and mastering processes had applied by compositor and musician Genco Ari and. Finally a master cd has produced and reproduced. The experiences like that project should be attention in whole Music Schools of Education Faculties and practice within social responsibility courses.

Keywords: Pop Music, Moodband ft., Genco Ari, Music Education School

Giriş

Genel anlamda eğitim bireyin davranışlarında kasıtlı istendik davranış değişikliği olarak tanımlanmıştır. Müzik eğitimi de bu bağlamda bir davranış değişikliği süreci olarak görebiliriz. Bireyin eğitiminde müziksel davranış değişikliği ise eğitimle doğrudan ilgilidir. Bu itibarla müzik yaşantıları içerisinde gençlerimizin tarihsel gelişime göre popüler müzik sakımlarının etkisinde kalması söz konusu olmuştur. Türkiye’de müzik türlerinin içerisinde geleneksel müziklerin dışında Türk Pop Müziği önemli bir izleyici ve dinleyici potansiyeline sahiptir. Özellikle 20.yy.da Türkiye de popüler müzikler Türk Rock Müziği, Pop Arabesk gibi başlıklar alırken; uluslar arası müzik anlayışında da pop müzik caz müziğinden sonra ikinci sırayı almıştır.(Yurga,2002;12) Gençlik ve müzik buluştuğunda popüler etkiler ülkemizde ve Dünyada çok hızlı bir gelişim göstermiş ve hemen hemen TV.,Radyo ve Netteki video-klip gösterileriyle yayılma alanı oldukça genişlemiştir. Sanatın bir kolu olarak müzik eğitimi popüler unsurlarıyla ele almak ve işlemekte müzik eğitimcilerin görevleri arasında yer almaktadır. Çünkü onlar “çocuklarımıza ve gençlerimize müzik kültürü kazandırmayı meslek edinmiş müzikçi ve eğitimci kadrolarıdır.”(Say,1998;288) Bu noktadan hareketle müzik öğretmenliği programı öğrencileri ve mezunlarından oluşan 7 kişilik bir müzik grubu kurulmuştur. Bu grupta bulunan Güzel sanatlar bölümü öğrencileri ve mezun öğretmenlerimiz, 1970-80-90 ve 2000 yıllarını merkeze alan bir yaklaşımla ülkemiz popüler müziklerini araştırıp inceleyerek 10 şarkıdan oluşan bir çalışmayı hazırlayarak, çalışma bir albüm haline getirilmesi ülkemiz Türk pop müzik türlerinin içerisinde önemli bir örnek çalışma olabilecektir. 7 kişilik müzik grubu 2 vokal,1 elektro/akustik gitar,1 bas gitar,1 klavye,1 davul ve 1 perküsyondan oluşmaktadır. Tamamı ile Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrenci ve mezunlarından oluşan grubun adı MODBAND olarak belirlenmiştir. Mod makam band orkestra anlamına 2 / 7 gelmektedir. Bu grup farklı tür ve örnekleri içeren 10 şarkı oluşturacaktır.Bu çalışma ile modband grubunun düzenlediği kendilerine ait olan popüler örneklerle yepyeni eserler ortaya koymayı temele alınmıştır.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında alan dersleriyle ilgili bir çok ders yer almaktadır. Bu dersler bireysel çalgı (Orkestra/Oda Müziği Eşlik vb.),bireysel ses eğitimi (Koro şan Oda Müziği vb.)müzik kuramları, armoni, besteleme ve popüler müzik dersleridir. Bu çalışmada müzik öğretmenliği programında okuyan ve mezun olan öğrencilerimizin popüler müzikleri seslendirme ve yorumlamadaki düzeylerini tespit etmek için düzenlenmiştir. Diğer bir deyişle çalışmada müzik eğitimi alan öğrenci ve mezunlarının popüler müzik örneklerini profesyonel müzik stüdyolarında düzenleme-seslendirme ve yorumlama gibi becerilerini uygulamaları amaçlanmıştır. Müzik Eğitimi Anabilim Dalında eğitim gören Muğla Sıtkı Koçman üniversitesi öğrencilerinin ve bu bölüm mezunlarının ülkemiz popüler müzik örnekleri sentezleyecek donanımda olması gerektiği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle çalışmada (ayrıca proje olarak önerilerilmiştir. Bu proje ile albümden elde edilen gelirin tamamı üniversite öğrencilerinin öğrenimine burs ve katkı payı olarak değerlendirilmesi için Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesine sunulmuştur. Öğrencilerin gelecekte deneyim kazanabilmesi,stüdyo ortamlarına girmeleri,enstrümanlarını kullanmaları,seslendirme ve yorumlama düzeylerini geliştirmeleri amaçlanmıştır.) popüler müzik türlerinin incelenmesi değerlendirilmesi ve kendi müzik kazanımları ile yeni, orijinal bir ürün ve model oluşturabilmeleri amaçlanmıştır.Bu çalışmanın alanı ülkemiz ve Dünya pop müzik örnekleri, örnekleme ise ülkemiz popüler müzik türlerini, müzik motiflerini, temaları ve kendine özgü müzik yapısı içerisinde inceleyerek orijinal bir çalışma ortaya koymak olacaktır.

Bu araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda eğitim alan öğrencilerimizin popüler müzik örneklerini, profesyonel müzik stüdyolarında düzenleme-seslendirme ve yorumlama gibi

becerilerini değerlendirme görüşünden yola çıkmıştır. Bunun için 1970'ten,2000'li yıllara doğru açılan bir pop müzik gelişimi incelenmiş ve belirlenen 10 parça ile bir albüm oluşturulmuştur. Albümde yer alan eserlerin sözleri "Sevgi" konulu olarak belirlenmiş ve gençlerin günümüz literatüründe dinlediği pop müzik unsurlarıyla şarkılar profesyonel bir stüdyoda ayrı ayrı kanal kaydına alınmıştır. Elde edilen ürün ülkemiz ve Dünya müzik türlerini, müzik motiflerini, temalarını içeren orijinal bir çalışma olarak mekanik olarak çoğaltılmış ve dijital olarak ta sosyal medyada yer almıştır. Bu itibarla yaklaşık 5 ayda tamamlanan bu çalışma bütünüyle orijinaldir ve ülkemiz üniversitelerine, TV ve bu proje ile ilgili medya kuruluşlarına sergilenmiştir. Oluşturulan grup ile böylesi bir çalışmayı müzik öğretmenliği programı öğrencilerinin başarı ile yürütebileceği öngörülmektedir. Çalışma altı ay gibi bir sürede planlanmıştır. Bu planlamada, literatür taramaları ile birlikte belirlenen eserlerin dönemlerine göre nasıl seslendirileceği tespit edilmiş ve çıktıların çözümü ile yazımına başlanmıştır. Önce 7 enstrümanın partiyonları belirlenmiş ve FL Studio programı ile prova kayıtlarına başlanmıştır. Ocak 2014'te demo kayıtlar İzmir Stüdyo 440'ta Cubase programında kanal kanal asıl kayıtlara dönüştürülmüştür. Son aşamada albümü oluşturan eserlere edit,mix ve mastering'lerini ünlü müzisyen Aranjör Genco Arı featuring yaparak Şubat 2014'te son şeklini vermiştir.Böylece albüm tasarlanan 6 aydan önce yaklaşık 5 aylık bir sürede tamamlanmış ve Analog/Master CD çoğaltılması sağlanmıştır.

Araştırma yöntemi- metodolojisi

Bu araştırmada Müzik Öğretmenliği Programı öğrencilerinin mesleki alan derslerine göre popüler müzik örneklerini seslendirme/yorumlayabilme düzeylerinin incelenmesi göz önüne alınarak literatür tarama ve betimsel yöntem ile sistemsiz gözlemlere başvurulmuştur.

Araştırma süreci.

Ülkemizin müzik alanındaki önemli şehirleri konumunda olan İstanbul, Ankara ve İzmir'deki profesyonel müzik stüdyolarında alan araştırmaları yapılmıştır. Çalışma ağırlıklı olarak sözlü görüşmeler üzerinden kurgulanmış olup bu bağlamda araştırmanın nesnesi konumundaki aranjör ve icracılarla yapılacak görüşmelerden elde edilen veriler tasnif edilmiş ve çıkarımlarda bulunularak aldıkları müzik eğitimi türünün ve düzeylerinin müzik endüstrisinde iş bulabilme oranlarına olan etkisi ve geçerliliği ispatlanmıştır. Albümü oluşturan eserlerden demo bir kayıt oluşturulmuştur. Daha sonraki süreçte stüdyo kayıtlarına başlanmış ve belirlenen 10 eser master CD ile kayıt altına alınmıştır. Master CD kayıtları ile verilerin derlenmesi ve son şeklinin verilmesi için albüm, Aranjör Genco Arı'ya gönderilmiş ve stüdyo kayıtları edit,mix ve mastering'ten 3 / 7 geçirilerek Modband ft.Genco Arı vol.1 adında analog CD oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucunda Modband ft.Genco Arı "Bir Gülüş" Vol.I adında ülkemize yepyeni bir ürün yani bir pop albümü kazandırılmıştır Bu araştırmada kullanılan materyaller FL Studio ve Cubase 5 ses kayıt programlarıdır. Ayrıca albümün oluşmasında kullanılan enstrümanlar 1 elektro gitar,1 bas gitar,1 klavye,1 davul,1 perküsyon ve 2 geri vokaldir. Kullanılan enstrümanlar Fender American Deluxe Stratocaster V Neck elektro gitar,'06 ZOOM 707 Profesör;Yamaha mo 6,Access Virus,Ken Smith CR5MW '97 U.S.A. bas gitar,Yamaha Tour Custom Akustik Davul Seti,Yamaha Intermediate Model Soprano Saksafon,Elektro Ud, Conga: Meinl Bongo: Meinl Djembe : Latin Percussion Shaker,Latin Percussion ile Tenor ve Soprano vokallerinden oluşmaktadır.

Araştırma Sonuçları

Ülkemiz popüler müzik endüstrisinin üretim ayağında çok önemli yer tutan iki unsurun; aranjör ve müzisyenlerin aldıkları müzik eğitimi türlerinin ve düzeylerinin neler olduğunun ortaya çıkarılmış olup ülkemizde müzik eğitimi veren kurumlarının öğrencilerine aktardığı teorik bilgilerin ve pratik uygulamaların müzik piyasasındaki uygulanabilirliğinin araştırılacağı bu çalışmada, elde edilecek verilerin müzik eğitimi kurumlarının müfredatlarıyla ve ders içerikleriyle doğrudan ilişkili olacağı ortaya konmuştur. Dolayısıyla buradan çıkacak sonuçların, ülkemiz müzik eğitimi müfredatlarının ve içeriklerinin amaç ve sonuçları ile kurumsal olmayan müzik eğitiminin müzik piyasasındaki etkinliğinin gözlemlenmesinde katkıları olacağı düşünülmektedir. Çalışma kapsamında albümü oluşturan 10 eser 1970,1980,1990 ve 2000’li yılların popüler müzik örneklerini inceleyerek değerlendirilmiş ve kullanılan enstrümanlarla o yılların ezgi, bas ve ritim yürüyüşleri kullanılmıştır.Albümü oluşturan eserlerin konusu ‘‘Sevgi’’ olarak belirlenmiş ve sırasıyla;Bir Gülüş,Bu Kalp Unutmaz,Sen Gel,Bir Güler Yüz,Bu Gece,Hoşça Kal,Eskisi Gibi,Haydi Gel Dansa,Bir Gün Gelirse ve Sevdiğini Söyle olarak adlandırılmıştır.Bu duruma göre üretilen eserlerin sırası ile bulguları aşağıda verilmiştir.

Bir Gülüş adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıda gitar riffleri, 1960’larda oluşumunu tamamlamış olan Afro-Amerikan funk müzik Rifflerine benzetilmiştir. Blok armonizasyon tekniği kullanılmış olup, root sesler bass enstrumana bırakılmıştır.Bununla birlikte akor kurulumlarında, müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 1.dönem armoni dersi içeriğinden faydalanılmıştır. Genelde iki akor arasında ortak ses yok ise sonraki akoron ikinci çevrimi kullanılmıştır. Parça içindeki istisna durum C akorundan Bb akoruna geçişte görülür fakat iki akor arasında klasik armoniye göre bağlantı hatası olarak kabul edilebilecek bu durum, klavyelerin altıncı dereceyi çalmasıyla giderilmiştir; ki bu da 60’ların Afro-Amerikan müzik yapısıyla örtüşen bir bağlantıdır. Türkiye’de de MFÖ gibi öncü gruplar, bu müzikal kültürü ülkemize taşımıştır(örnek Ali Desidero şarkısı gitar riffleri). Yapı olarak nostaljik bir riff seçilmesine karşın, gitar, tonlama açısından oldukça modern bir sound duyurmaktadır. Günümüz elektro pop’unun yoğun mid’li tonları tercih edilmiştir. Amaç, hem tarihsel bütünlüğü sağlamak, hem de müzikal yoğunluğu şarkı içindeharmanlayıp şarkıyı duyum açısından rahatlatmaktır. Ayrıca Bir Gülüş adlı şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan sax band sesi fatar numa piyano markalı cihazın piyano sesi kullanılmıştır. Bu parçadaki bas yürüyüşleri 3 bölüme ayrılır. 1.Bölümde introda çalınan bas uzun sesler ile kullanılan ritmik öğedeki 1. Vuruşları ile parçanın ifadesine sürükleyici bir mana katmıştır. 2.bölümdeki bas yürüyüşü R&B tarzını yansıtmaktadır.3.Bölümdeki bas yürüşleri 2000lerin pop tarzı olarak nitelendirilen 2/4 e uygun olarak I ve V dereceleri kullanılmıştır. 2. sınıfta görülen Armoni-Kontrpuan dersinde öğrenilen ters armoni bilgi ve teknikleri ise bu parçada sıkca kullanılmıştır.

Bu Kalp Unutmaz adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıda çalınan gitar riffleri, klavyelerin aksine, oldukça nostaljik rifflerdir. Shuffle-groove beat ile çalınan distortion tonları, şarkının A bölümünde aynı zamanda, müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 1.dönem konusu olan tam kadansın power chord ile modernize edilmiş şeklidir. Tarihsel olarak ele alındığında, 1920’lerde Fransız Bando Orkestrası’nın, dönemin köleleri tarafından yağmalanması 4 / 7 sonucu kendi feeling’ini bulmuş jazz müziğinin swing’i, 80’lerde kendi karakterini oturtmuş rock gitar tonlarıyla kaynaştırılmıştır. Bu ritmik zenginliğin ülkemizdeki öncüleri Barış Manço(ör: Kara Sevda), Cem Karaca(ör: Namus Belası) gibi isimlerdir. Ayrıca şarkının nakarat bölümündeki gitar riffi, hala yaşamakta olan Big Band’lerin soprano partilerini temsil etmektedir. Bu şarkıda fatar numa piyano markalı cihazın wurly adlı sesi kullanılmıştır. Parçanın intro kısmındaki bas unison diye adlandırılan bütün melodik enstrümanların aynı anda aynı melodiye çalmasıyla başlar. Daha sonraki bölümde bas sürekli ve

tekrarlı şekilde devam etmiştir. Bu parçada ünlü piyanist George Duke'a ait olan stiller kullanılmıştır.

Sen Gel adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkı, tema olarak, ülkemizde özellikle 1970-80'li yıllarda bestelenen film müziklerinin de örnek teşkil ettiği, yatay çoksenslendirme formuna örnek olduğundan, çalınan gitar riffleri, 2000'li yılların rock sound'una yaklaştırılmıştır. Böylece ülkemizdeki her dinleyici kitlesi için ortak bir çatı oluşturulmuştur. Gitarda tercih edilen dördüncü switch, şarkıya hem vintage bir duyum sağlamış, hem de modern rock sounduyla bağlantısı güçlendirilmiştir. Şarkının söz kısmındaki gitar riffleri, müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 2.dönem armoni derslerine örnek gösterilebilir. Bu şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan warm pad ve fatar numa piyano markalı cihazın piyano ve rhodes sesleri kullanılmıştır. Bu parçada 70s leri çağrıştırdığı için kullanılan bas, 'sürekli' I. dereyi kullanmış ve 4'lüğe 1 ile ritmik ögeye katkıda bulunmuştur. Kick takibi bu parçada da esastır.

Bir Güler Yüz adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıda çalınan gitar riffleri, aynı zamanda müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 2.dönem dikey çoksenslendirme konusuna örnek teşkil etmektedir. Gitarlar, soprano destekleyecek alto hareketleri temel alınarak çalınmıştır. Şarkının modal yapısı ve melodi zenginliği, altyapıların klasik armoniden oldukça faydalanılmasını sağlamıştır. Ana ezgideki amfi drive efekti ile hem şarkının teması vurgulanmış, hem de drive seviyesinin kısık olması sebebiyle şarkının sözleri desteklenmiştir. Şarkının akor çalınan bölümlerinde blok armonizasyon tekniğine yer verilmiştir. Böylece nostaljik riffler günümüz dinleyicisine de aşına hale getirilmiştir. Bir güler yüz şarkısında yamaha mo6 markalı cihazdan warm pad ve sax band sesleri kullanılmış ayrıca yine fatar numa piyano adlı cihazdan piyano ve rhodes sesleri seçilmiştir. Bu parçada bas gitar ritmik öge olarak 2/4 ve 4/4 bas line ları üstünde çalınmıştır. Parçanın bir kısmında 2/4 lük öge armonizasyon olarak I ve V sesleri üzerinde parçaya hareket katmıştır. Parçanın diğer bölümünde ise 'rock' ögesi olarak nitelendirilen bas hareketi yer almıştır Parçanın ritmi 2/4 olarak yürüdüğünden buna uygun olarak eserin tonunun I , IV ve V dereceleri yoğun olarak bas tarafından kullanılmıştır. Parçanın nakarat kısmındaki bas ise sürekli diye tabir ettiğimiz 'rock bass style' inde çalınmıştır.

Bu Gece adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıda gitar, albümün genelinin aksine, günümüz modern pop-funk rifflerini işaret eder. Şarkının soprano bölümünün minimal yapısına uygun olarak, riffler, yalnızca 3 ses olmak üzere, jazz armonisi temel alınarak oluşturulmuştur. Ayrıca insan kulağının, kalp ritmi sebebiyle en temel seviyede alışık olduğu "dört vuruş" kavramı, nakarat haricindeki tüm bölümlerde kullanılmıştır. Nakaratta tercih edilen yedi vuruş, insanın içsel zamanına işaret eder. Bu da günümüz modern pop- funk müziklerdeki en önemli unsur olan time'a vurgu yapmaktadır. Modern pop-funk tarzının dünyadaki örneklerinde olduğu gibi, bu şarkıdaki gitarlar, armonik zenginlikten ziyade, vurmali çalgı karakteriyle çalınmıştır. Seçilen dördüncü switch, altyapıya modern bir duyum katmıştır. Bu şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan phase ep sesi ve access virüs markalı cihazdan veldisa adlı sesler kullanılmıştır. Bu eserde 2000 yılların hareketi olan ritmik ögenin 1.vuruşlarının tersi yürüyüş ile parçanın popüler tarza ulaşmasında alt yapı olarak önemli bir yer oluşturmuştur. Bu parçada yine armonik olarak I- IV-V sesleri parçanın minor havasına katkıda bulunmuştur.

Hoşça Kal adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkı, altyapı olarak tamamen gitar riffleri üzerine kurulmuştur. Riff, noktalı sekizlik(müzik öğretmenliği müfredatı 1.sınıf 1.dönem işitme dersi) tartım kalıbının minor 7'den minor 13'lü akoruna geçip, sonra tekrar başlangıç noktasına dönüşü üzerine kuruludur. Şarkıdaki akorlar değiştikçe, riffin değişim akoru da farklılık gösterir. Dördüncü derecede kullanılan değişim akoru minor 11, beşinci derecede kullanılan ise half dim'dir. Nakarat kısmında çalınan riff ise distortion efektiyle çalınmıştır. Böylece söz desteklenmiştir. Ayrıca noktalı sekizlik tartımının Afro-Amerikan etkisi olan pentatonik gamın ilk üç notası duyurulmuş, böylece nakarattaki rock sound'u güçlendirilmiştir. Seçilen distortion tonu, gitarın üzerindeki SSS bağlantısını destekleyecek niteliktedir. Hoşçakal adlı şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan hard ens sesini kullanılmış ve fatar numa piyano markalı cihazdan ise piyano ve rhodes sesleri seçilmiştir.

Eskisi Gibi adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıda gitarlar, albümün genel yapısına uygun olarak, clean tonda ve ağırlıklı olarak dördüncü switch'te kullanılmıştır. Soloda kullanılan gam ise, 1930'larda kendi formunu kazanmış Afro- Amerikalılar'ın Blues müziğinin temel gamı olan pentatonik gamdır. Dünyadaki blues sanatçıları, B.B. King, Jimi Hendrix, Eric Clapton olarak sayılabilir(müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 1.dönem dersi, Güncel ve Popüler Müzikler). Solonun iniş çıkış bölümleri, sözlerde çalınan rifflerin aksine, daha yumuşak, daha belirsiz ve melodiden ziyade nüans içeriklidir. Seçilen efekt, standart Amerikan Blues tonudur. Gitarın SSS sistemi için oldukça uyumlu bir eşleştirmedir. Bu solonun ülkemizdeki en iyi temsilcisi, 1990'ların sonunda ilk albümünü yayınlayan Yavuz Çetin'dir. Eskisi gibi şarkısında fatar numa piyano markalı cihazdan piyano ve rhodes sesleri kullanılmıştır. Bu parçada bas gitar ritm enstrümanının en büyük parçası olan kick takibi esas alınarak parçanın groove nu 'sürekli' olmasını sağlamıştır. Kullanılan kadans sesleri I IV V dir. Yine bu parçada sıkça slayt denilen ritmsel öğeyi başta olmak üzere müziğin genelini kaldırmak ve kuvvetlendirmek adına dinamik teknikler kullanılmıştır.

Haydi Gel Dansa adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıdaki gitar riffleri tamamen salsa ritmine uygun olacak şekilde çalınmıştır. Rifflerdeki vur- kaç etkisi yaratan kısa süreli akor harici sesler, Afrika'nın karmaşık ritm duygusuyla bütünlük teşkil etmektedir. Seçilen efektteki yoğun drive, sözlerin altına gömülmüş olup hem ritmsel içeriğe, hem de armonik bütünlüğe sahiptir. Soloda kullanılan mod, temelde armonik minördür(müzik öğretmenliği müfredatı 1.sınıf 2.dönem işitme dersi konusu), fakat şarkı salsa ritminde olduğundan, hem latin müziğinde hem de gypsy jazz formunda sıkça kullanılan major 6'dan minor 6'ya geçiş sıkça kullanılmıştır. Dünyada latin gitarın öncülerinden Carlos Santana sayılabilir. Ülkemizde latin müziğin en önemli icracıları arasında Pasaporte Latino grubu sayılabilir. Bu şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan sax band sesi ile fatar numa piyano markalı cihazdan piyano sesini kullanılmıştır. Bu parçada esas alınan bas yürüyüşü 2/4 lük öğeye ait olan salsa nın bas riffi olan I ve V . dereceler kullanılmıştır.

Kick takibi bu parçada da esastır. Bir Gün Gelirse adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir: Bu şarkıda gitar, soft clean tonlarla, akorların tüm seslerini duyuracak şekilde çalınmıştır. Sözlerin altında yapay armoniklerle çalınan, ilintili akor arpejleri, şarkının sözleriyle ritm arasında boşluk hissedilmesini engellemiştir. Şarkının B bölümünde sözün altına çalınan riff, sözü destekleyecek bir alto partisi niteliğindedir. Kullanılan akorlar genelde minor 7, maj7, minör11, minor 13 ve major 13'tür. Şarkının C bölümünde iki söz arasındaki boşlukta çalınan +4'lü

major 13 akoru ise jazz müziğinde vekil akor olarak adlandırılan çok seslendirme tekniğidir. Burada gitar, yaylı orkestrasının blok armonizasyon ile eşzamanlı çalacağı dört sesi arpej olarak duyurmuştur. Nakarattaki mute riff sözü desteklemek için pest seslerden çalınmıştır. Böylece nakarat bölümü, günümüz rock sound'una yaklaştırılmıştır. Rock müziğin ülkemizdeki en iyi temsilcisi Duman grubudur. Bir gün adlı şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan warm pad ayrıca fatar numa piyano markalı cihazdan piyano ve rhodes sesleri kullanılmıştır. Bu parçada kullanılan 3 farklı çalım tarzı vardır. 1.si 4/4 lük rock davul stiline eşlik bası. 2.si ritmi çifte katlama dediğimiz duble çalma şeklidir. 3.sü ise 2.çalım tarzının tam tersi olan yarı zamanlı çalma düşmüştür. 6 / 7

Sevdiğini Söyle adlı eserin Bulgular ve Yorumu şöyledir:

Bu şarkıda gitar rifflerinde Türk Müziği çarptırmaları kullanılmıştır(müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 1.dönem dersi Geleneksel Türk Halk Müziği). Ana ezgide kullanılan çarptırmalar, İç Anadolu Bölgesi bağlama tavrıdır. Kullanılan efekt, sound olarak Afro-Amerikan halk müziği olan Blues'un ilk zamanlarındaki efektleri andırırken, çalım olarak kendi halk müziğimiz esas alınmıştır. Şarkıda ikinci kez çalınan varyasyon melodi, klasik müzik bestecilerinden özellikle Mozart'ın sıklıkla kullandığı, günümüzde de Joe Satriani'den oldukça fazla duyabileceğimiz varyasyon tekniğidir. Bu şarkıda akorlar, rifflerin minimal yapısından dolayı hep üç seslidir. Yalnızca minor akorlar minor 7'li olarak çalınmıştır. Armonizasyon aşamasında kadanslardan ziyade modlar göz önüne alınmıştır(müzik öğretmenliği müfredatı 3.sınıf 1.dönem armoni dersi cantus firmus konusu). Ülkemizde bu tarzın güçlü isimleri arasında Hasan Cihat Örtter sayılabilir. Bu şarkıda yamaha mo6 markalı cihazdan warm pad ve fatar numa piyano adlı cihazdan piyano sesleri tercih edilmiştir.

Tartışma ve sonuç

1970 Ünlü Rock gruplarının sıkça dinlenip tercih edildiği yıllardır.Aynı zamanda Türk pop üziğinin temel taşlarıdır.Aynı zamanda rock anlamında da Barış Manço gibi isimlerin elektro gitara kirli ses sağlanması için 'distortion' sesini kullanarak yakarış ve isyan duygusunu yansıtmak için kullanılmıştır. 1980ler sonrası Türkiye'de her yapılan çalışma pop olarak adlandırılmaya başlandı. Groove diye adlandırılan ritimsel öğelerin (davul,perküsyon,bas gitar gibi) enstrümanların basit sade ve sürekliliği sağlayıcı parçalar bestelenmiştir. Bu yıllarda özellikle parçanın tonu üzerinde I-IV-V sesleri gibi az akor değişkenliği olan ritimsel öğelerin devamlılığında besteler yapılmıştır. 1990'lar Türk pop müziğinin zirve yaptığı yıllardır. Aranjmanların(düzenlemelerin) klasik batı müziğindeki kontrşan ve orkestral anlamdaki ifade ve icra şekillerini yansıttığı için 90ların insanlar üzerindeki etkisi ve çağrışımı her zaman yeri sayılacak bir biçimde etki bırakmıştır. Daha çok vurmali, yaylı ve üflemeli grup çalgıları tercih edilirken synth sesler ve elektronik davullar tamamen tercih dışı bırakılmıştır. 2000'li yıllardaki ritimlerin akustik yerine elektronik oluşu, melodilerin çok basit ve sıradan olması o yıllardan süregelen çabuk tüketime hizmet eden bir müzik tarzına yol açmıştır.

Popüler Türk Müziğinin melodik yapısı 1970'lerden günümüze makamsal müzikten tonal müziğe doğru bir açılım göstermiştir.70'lerin armonik yapısı klasik armoni özelliği gösterirken 80'ler bir geçiş dönemi olarak sürmüş,90'larda ise yapı modern armoniye dönmüştür.2000'lerde ise tekno pop,house ve R&B etkisi ile yapısal değişiklik göstermiş olup müzikte teknolojik unsurlar öne çıkmıştır.

1970'lerde pop müzik akımı makamsal etkilerle Anadolu rock temalı olarak gelişirken,1980'lerde ilerleyen müzik teknolojileri ile yani yeni kullanılan synth'i seslere yer verildi.1990'larda Avrupa da gelişen modern müzik akımları etkili oldu ve armonik hareket zenginleşti.2000'li yıllarda ise şarkıların ritmik öğeleri daha çok önplanda yer aldı ve ezgiler minimalize edildi.

Bu araştırmada ülkemiz de popüler müziklerin 1970'lerden 2000'lere doğru tarihsel ve yapısal gelişimleri dikkate alınarak bu projede 1970' leri çağrıştıran "Sen Gel","Bir Gün Gelirse","Sevdiğini Söyle" adlı bestelere; 1980'lere "Bir Gülüş","Eskisi Gibi","Haydi Gel Dansa" adlı eserlere; 1990'lara "Bir Güler Yüz","Hoşça Kal"adlı bestelere; 2000'li yıllar içinde "Bu Kalp Unutmaz" ve "Bu Gece" adlı bestelere yer verilmiştir.

Öneriler:

1. 1970'lerin melodik yapıları göz önüne alınarak günümüzde makamsal öğelere daha çok yer verilmelidir.
2. 1980'lerin şarkı formları göz önüne alınarak müzik teknolojileri ile geliştirilip günümüzde daha çok yaşatılması gerekmektedir.
3. 1990'ların armonik zenginlikleri göz önüne alınarak günümüzde tekrar yeni bestelerin oluşturulmasında daha çok rol oynaması arzu edilmektedir.
4. 2000'li yılların minimal anlayışını korunarak popüler müzik örneklerinde kalıcılığı sağlanmalıdır.
5. Ülkemiz üniversiteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Programlarında bu tür çalışmalara yer verilmeli, teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.
6. Popüler müzik üretimi ile elde olunan gelirlerinin sosyal sorumluluk projeleri kapsamında da değerlendirilmesi sürekli arzu edilen bir durumdur. 7 / 7
7. BAP kapsamında yürütülen bu tür çalışmaların ülkemiz üniversitelerinde müziğimizin diğer alanlarında ve türlerinde de yeni projelerin oluşturulması arzu edilmektedir.
8. Ülkemiz üniversitelerinde popüler müzik çalışmalarını destekleyici tam donanımlı stüdyo ve yeni teknolojilerle üretime geçecek yayın organlarının yaygınlaştırılması arzu edilmektedir.

Teşekkür

Bu araştırma süreci sonundaki ürünün oluşmasında bize imkan sağlayan İzmir Stüdyo 440'a,albümün featuring yapan ve katkı sağlayan müzisyen Sayın Genco Arı'ya ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimine teşekkür ediyorum.

Kaynakça

Yurga,C.(2002) *20.Yüzyılda Türkiye de Popüler Müzikler*,Pegem A Yayıncılık,Ankara.

Say,A.(1998) *Türkiye'nin Müzik Atlası*,Borusan Kültür ve Sanat Yayınları,İstanbul.

Erol, A.(2002) *Popüler Müziği Anlamak Kültürel Kimlik Bağlamında Popüler Müzikte Anlam, Bağlam* Yayınları,İstanbul.

Meriç, M.(2006) *Pop Dedik*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Solmaz, M.(1996) *Türkiye'de Pop Müzik-Dünü ve Bugünüyle Bir İnfılak Masalı*, Pan Yayıncılık, İstanbul.

Tutu,T.(Tarihsiz) *Çözümlemeli Kontrapunt*,Mey Yayınları,İzmir.

Levent, N.(1995) *Çağdaş Türk Müziğinde Dörtlü Armoni*,Levent Müzikevi,İzmir.

Korsakof,N.R. (1996) (Çev.:A.Muhtar Ataman), *Kuramsal ve Uygulamalı Armoni*,İzmir.

Salzer Felix and Schachter.(1989) *Counter Point in Composition*,Colimbia University Press, USA

Dilmener,N. (2006) *Bak Bir Varmış Bir Yokmuş Hafif Türk Pop Tarihi*,İletişim Yayınevi,İstanbul.

Kuyucu,M. (2012) *Türkiye'de Medya Ekonomisi*,Esen Kitap,1.Basım,İstanbul.

Saraç,A.G. (2011) *Merhaba Dünya/Hello World*, Piyano ve Pop Eşlikli Çocuk ve Gençlik Şarkıları,Esin Basımevi,Muğla

Ali Gürsan SARAÇ	Yard. Doç. Dr. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi E-mail: gsarac@mu.edu.tr
-------------------------	--